

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) www.economy.nayka.com.ua | № 9, 2019 | 27.09.2019 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.9.30](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.9.30)

УДК 336.671

*Н. М. Богацька,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних відносин,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
ORCID: 0000-0002-7546-7428*

ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА: ЙОГО РОЛЬ, ФОРМУВАННЯ ТА РЕЗЕРВИ ЗБІЛЬШЕННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

*N. M. Bogatska
PhD of economic sciences,
Associate Professor of Economics and International Relation Department,
Vinnytsia Trade and Economy Institute of Kyiv National Trade and Economy University*

ENTERPRISE PROFIT: ITS ROLE, FORMATION AND RESERVES OF GROWTH IN THE MARKET CONDITIONS

Найважливішою фінансовою категорією, що відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, є прибуток. Величина прибутку підприємства впливає на формування фінансових ресурсів підприємства, збільшення ринкової вартості підприємства, ефективність виробничої діяльності підприємства, економічний розвиток держави шляхом поповнення державного бюджету сплатою податків, зборів, обов'язкових платежів. В статті досліджено прибуток підприємства та визначено його роль в умовах ринкової економіки. Розглянуто чинники, що впливають на формування прибутку підприємства. Визначено важливість прибутку підприємства як на рівні підприємства, так і на державному рівні. Проаналізовано стягнення частини прибутку до Державного Бюджету у вигляді податку на прибуток підприємства. Розглянуто обсяги прибутку, що був отриманий підприємствами у 2014-2018 рр.

The purpose of this work is to consider the category «profit of the enterprise» and its role in the market economy, as well as factors that affect the formation of enterprise profits. Determination of the impact of enterprise profits on enterprise and state activities. Despite the importance of category “profit”, until now there is no single approach to determine its economic substance. The main reason of different interpretations is the divergence of views on the nature of the emergence and the peculiarities of profit generation. Despite the accumulated earlier considerable contribution in the field of financial results of the management, the issues of the current state of their formation at Ukrainian enterprises remain unsolved. The size of the company's profit influences the formation of the company's financial resources, the increase of the enterprise market value, the efficiency of the enterprise production activities and the economic development of the state through the replenishment of the state budget by paying taxes. In the article the profit of the

enterprise is investigated and its role in the conditions of a market economy is determined. The factors influencing the formation of enterprise profit are considered. It is determined the importance of profit of the enterprise both at the enterprise level and at the state level. It is proved that profit of an enterprise is one of the criteria for ensuring its competitiveness. The analysis of the collection of part of the profit to the State Budget in the form of corporate profit tax. The volume of profits received by enterprises during 2014-2018 is considered. It is determined that a significant part of the economy is at the shadow, and this negatively affects the general welfare of both the population of the country and the state as a whole. In order for Ukrainian enterprises to operate in a stable and profitable market in the current market conditions the following proposed: growth of production volume; reduction of production and sales cost; saving and rational use of money; modernization of equipment; introduction of achievements in scientific and technological progress, etc. Profit is a main priority and purpose of the enterprise. The enterprise directs all the forces for profit and its maximization. Profit is extremely important for the operation of an enterprise, because the larger the amount of profit, the more money the company can direct its activities, which eventually will increase profits. Formation and creation of market economy requires a rational and economically grounded approach to the planning of their activities, to determine the strategy of financial and industrial policy, analysis and evaluation of the results. The constant maintenance of profit growth is to determine the influence factors of its formation and the search for unused reserves, which is the subject of a long-term research for scientists.

Ключові слова: *прибуток; підприємство; ринкова економіка; формування прибутку підприємства; роль прибутку; податок на прибуток підприємств; тіньова економіка.*

Keywords: *profit; enterprise; market economy; formation of enterprise profit; profit role; corporate income tax; shadow economy.*

Постановка проблеми. Найважливішою фінансовою категорією, що відображає позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, є прибуток. На сучасному етапі розвитку ринкового середовища господарювання власників підприємств цікавить не тільки отримання прибутку, а його максимізація. Для досягнення цієї мети на перший план виходять питання щодо ефективного управління прибутком, так як розмір отриманого прибутку має досить велике значення в діяльності підприємства. Величина прибутку підприємства впливає на формування фінансових ресурсів підприємства, збільшення ринкової вартості підприємства, ефективність виробничої діяльності підприємства, економічний розвиток держави шляхом поповнення державного бюджету сплатою податків, зборів, обов'язкових платежів. Отже, значна роль прибутку в розвитку підприємства, а також держави визначають необхідність дослідження питань ефективного управління прибутком підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Античні дослідники та вчені Платон та Аристотель стали найпершими з тих, хто розглядали формування прибутку та його роль в суспільному процесі. В умовах розвитку ринкової економіки все більше науковців та економістів звертають увагу на дослідження даної теми, серед яких варто відзначити наступних: І.О. Бланк, А. В. Бугай, Н. І. Дуляба, Денисенко, В. В. Ковальова, В. В. Костецького, Ю. О. Кучерявенко, А. М. Поддєрьогіна, О. В. Рябенкова, Семенов, В. М. Шаповал, Л. І. Шваб, В. М. Шелудько та інші.

Формулювання цілей статті. Стрімкий розвиток економічних процесів обумовлює більш детальне дослідження даної тематики, зокрема особливості формування прибутку в сучасних (нестабільних) умовах функціонування ринкової економіки. Основними цілями статті є розгляд категорії «прибуток підприємства», а також виявлення його ролі в ринковій економіці та факторів, котрі впливають на формування прибутку підприємства. Дослідження впливу прибутку підприємства на діяльність підприємства та держави загалом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Враховуючи ринкові умови господарювання, підприємства змушені формувати таку структуру фінансових ресурсів, яка б забезпечувала зростання ефективності їх господарської діяльності, платоспроможність, фінансову стійкість, мінімізацію можливих фінансових ризиків. Тому в сучасних умовах ведення бізнесу при формуванні фінансових ресурсів підприємств збільшується значення прибутку, амортизаційних відрахувань та позичених коштів [1, с. 122]. Згідно з Господарським кодексом України, прибуток – це показник фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань [2].

Американський економіст Ф. Найт зазначає, що жоден економічний термін або поняття не

використовується в такій величезній кількості значень, як «прибуток», це стосується і категорії «доходу» [3, с.222-223].

Л. І. Шваб визначає прибуток як узагальнюючий фінансовий показник діяльності підприємства, який визначається як частина виручки, що залишається після відшкодування усіх витрат на його виробничу й комерційну діяльність [4, с. 483].

Оскільки прибуток вважається однією з найбільших неоднозначних економічних категорій, складність його визначення обумовлена різноманітністю інтересів, які він відображає. Провівши аналіз існуючих підходів вчених до визначення поняття прибутку в економічній літературі, було виявлено, що на даний час в науковій літературі не існує однієї точки зору щодо визначення зазначеної економічної категорії [1, с. 122]. Однак, слід зазначити, що прибуток є головним джерелом розвитку підприємства. Саме за рахунок прибутку підприємство має змогу вдосконалювати свою матеріально-технічну базу, проводити успішну фінансову та інвестиційну діяльність, розробляти нові типи продукції тощо.

Із приростом прибутку підприємства збільшуються податкові відрахування до бюджетів усіх рівнів, тобто за його допомогою зростає соціально-економічне становище не лише окремого підприємства, а й держави у цілому [5, с. 311].

В сучасних умовах нестабільної ринкової економіки важливість прибутку підприємства важко переоцінити. На рис. 1 схематично зображено значення прибутку в ринковій економіці.

Рис. 1. Значення прибутку в ринковій економіці [6, с. 172]

Отже, основними значеннями прибутку є (рис. 1):

- за умов ринкової економіки є найпершою та найважливішою метою провадження підприємницької діяльності;

- є не лише основою функціонування певного окремого підприємства, але й базою для економічного, соціального та політичного розвитку країни;

- являється головним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства (якщо рівень прибутку високий, то підприємство не має потреби в залученні зовнішніх коштів);

- є одним з найважливіших критеріїв ефективності підприємницької діяльності;

- виступає механізмом захисту (захищає підприємство від банкрутства). Враховуючи різні підходи до визначення ролі та суті прибутку як економічної категорії, можна в першу чергу відзначити такі його риси, як категорії вже ринкової економіки:

- прибуток становить лише частину комплексного доходу підприємця, який він отримує від певного виду діяльності (операційної, фінансової чи інвестиційної);

- прибуток є частиною очікуваного доходу підприємця, який вклав свій капітал в організацію діяльності певного виду (бізнесу) з метою досягнення певного комерційного успіху, але він не є гарантованим доходом підприємця;

- прибуток характеризує не весь дохід, отриманий у процесі підприємницької діяльності, а лише ту його частину, яка залишається після відрахування усіх витрат на ведення цієї діяльності, які мали місце;

- прибуток є вартісним показником, вираженим в грошовій формі.

Економічна сутність прибутку розкривається в його функціях, серед яких [7]:

1. Оціночна функція (отриманий прибуток дозволяє оцінити ефективність господарської діяльності та якість управління нею);

2. Стимулююча функція (отриманий прибуток дозволяє проводити операційну та фінансову діяльність більш раціонально та ефективно задля отримання більшого прибутку);

3. Розподільча функція (прибуток використовується для фінансування різних сфер діяльності підприємства, а також сплати податків).

Прибуток підприємства формується під впливом різноманітних внутрішніх та зовнішніх факторів (чинників). До зовнішніх чинників варто віднести: економічні умови господарювання; місткість ринку; платоспроможний попит споживачів (рівень та динаміка попиту мають особливе значення); державне регулювання діяльності підприємств. До внутрішніх чинників належать: обсяг продукції, що випускається; собівартість виробництва; ціна продукції, що реалізується; асортимент продукції, що випускається тощо [7].

Також досить пов'язаними між собою економічними категоріями є прибуток та конкурентоспроможність підприємства. Прибуток підприємства є одним з критеріїв забезпечення його конкурентоспроможності. Прибуток впливає на реалізацію різних програм розвитку підприємства, завдяки прибутку підприємство має змогу розширити своє виробництво та виробничі потужності, внаслідок чого можуть значно скоротитись витрати на сам виробничий процес (скорочення часу та грошових ресурсів) та підвищиться якість продукції. При посиленні конкурентної боротьби підприємство неспроможне далі підтримувати рівень продажів за допомогою зниження ціни, оскільки робота стає неефективною та збитковою. Задля підтримки ефективності підприємству потрібно мінімізувати витрати пропорційно до зниження ціни або ж збільшувати обсяг виробництва іншої продукції, попит на яку ще не вичерпаний. Тому підприємства повинні братися до освоєння нового виду продукції на етапі зростання прибутку для того, щоб до моменту зниження рентабельності «старої» продукції випуск нової продукції досяг точки беззбитковості. Така стратегія дозволить постійно зберігати досягнутий рівень рентабельності і навіть, при несприятливій кон'юктурі, підвищити його. При досягненні рівноваги попиту й пропозиції розмір прибутку стабілізується і певний час залишається на незмінному рівні. Такий стан може зберігатися досить тривалий час за відсутності загрози з боку конкурентів і при стабільному попиті на продукцію. За наявності конкурентів підтримку рівня продажів можна досягти, використовуючи метод зниження рентабельності, тобто зниження ціни за допомогою частки прибутку.

Крім того, в отриманні прибутку зацікавлено не лише підприємство, але і інші суб'єкти: працівники підприємства та держава.

Працівники розуміють, що прибуткова діяльність підприємства є запорукою їх стабільності: вчасного отримання заробітної плати, отримання додаткових виплат (надбавок, премій тощо). Одним із важливих факторів зростання прибутку підприємства є його працівники (трудові ресурси). Саме від них залежать обсяги випущеної продукції, її якість, сучасність та доцільність, а також обсяги реалізованої продукції. Падіння обсягів виробництва за сучасних економічних умов, беручи до уваги низки протидіючих чинників, як, наприклад, підвищення цін, неодмінно веде до скорочення обсягу прибутку. Звідси висновок про необхідність вжити невідкладних заходів із забезпечення зростання обсягу виробництва з урахуванням технічного його відновлення і підвищення ефективності виробництва. Натомість, вдосконалення розрахунково-платіжних відносин між підприємствами сприятиме поліпшенню умов реалізації продукції, отже, зростанню прибутку.

Як вже вище зазначалось, прибуток підприємства є важливою складовою не тільки діяльності та функціонування підприємства, але й запорукою розвитку держави. Адже, частина отриманого підприємствами прибутку направляється до Державного бюджету та наповнює його. Проаналізуємо обсяги сплати податку на прибуток підприємства у загальній структурі податкових надходжень (табл. 1).

Таблиця 1.

Структура податкових надходжень до Зведеного Бюджету України протягом 2014-2018 рр. (млн. грн.) [8]

Рік	Загальний обсяг податкових надходжень, млн. грн.	Податок на прибуток підприємств, млн. грн.	Частка податку на прибуток у загальному обсязі податкових надходжень, %	Відхилення (порівняно з попереднім роком)	
				Абсолютне (млн. грн.)	Відносне (%)
2014	355428	40201	11,3	-14793	-26,9
2015	507636	39053	7,7	-1148	-2,9
2016	650782	60223	9,3	21170	54,2
2017	821009	73481	9,0	13258	22,0
2018	1117604	95520	8,5	22039	29,99

Аналізуючи табл. 1 слід зазначити, що у 2014-2015 рр. помітне різке скорочення обсягу сплачених податків на прибуток підприємств, до якого призвело погіршення політичної та економічної ситуацій в країні. У 2016-2017 рр. прослідковується незначне збільшення обсягу сплачених податків з прибутку підприємств в загальній структурі (9,3% та 9,0% відповідно), а в 2018 році – зменшення (8,5%), однак загальний обсяг податкових надходжень збільшився.

На сьогоднішній день, низькі показники прибутковості підприємств, що заявлені в статистичній звітності, а в результаті і низькі обсяги сплачених податків на прибуток можна обґрунтувати небажанням підприємств показувати їх реальні значення, завищенням витрат виробництва для зменшення оподаткування [9, с. 655].

Варто звернути увагу на те, що значна частина української економіка характеризується як «тіньова». Тіньова економіка є однією із ключових проблем світового господарства, оскільки кожна країна намагається

викоринити це явище з метою оздоровлення економіки й забезпечення інтенсивного розвитку підприємництва. Міжнародна практика свідчить, що досконала нормативно-правова база може зменшити частку тіньового сектора до несуттєвого рівня (5-12%), тоді коли розмір сягає 30% і більше настає критична межа. Щодо України, то вона увійшла до трійки країн із найбільшим обсягом тіньової економіки, який станом на 2017 рік становить 46% від ВВП або 1,1 трлн грн. У Нігерії цей показник становить 48% ВВП, на першому місці – Азербайджан, 67% ВВП. Наступні з найбільшим обсягом тіньової економіки йдуть Росія і Шрі-Ланка (39% і 38% відповідно) [10].

Тому, бажаючи більше заробити та менше сплатити податків до бюджету, підприємці приховують результати своєї діяльності, що відбивається на соціальному добробуті громадян країни, адже не сплачені податки – це зменшення доходної частини бюджету, внаслідок чого утворюється дефіцит державного бюджету і необхідно брати зовнішні та внутрішні державні позики або скорочувати видатки. Обидва варіанти несуть негативний ефект, адже беручи позики, держава покладає на себе більше зобов'язань як всередині країни, так і на міжнародній арені, а скорочуючи видатки можуть постраждати соціально незахищені верстви населення та й сама економіка. Отже, доцільно буде проаналізувати величину отриманого прибутку українськими підприємствами у 2014-2017 рр. (табл. 2).

Таблиця 2.
Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності протягом 2014-2018 рр.¹
(млн. грн.) [11]

Рік	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
2014	-258794,2	55,1	106625,9	44,9	365420,1
2015	-186729,2	59,7	154563,5	40,3	341292,7
2016	9993,3	66,7	177940,9	33,3	167947,6
2017	158849,8	69,7	274839,1	30,3	115989,3
2018	122825,3	70,2	275210,5	29,8	152385,2

¹ Без урахування результатів діяльності банків, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Аналізуючи дані, що наведені в табл. 2 можна прослідкувати негативну тенденцію протягом 2014-2015 рр., адже значна частина підприємств отримала збиток (44,9% та 40,3% до загальної кількості підприємств відповідно) та й сальдо є від'ємним. Саме це стало причиною такого низького надходження від податку на прибуток до бюджету протягом цих років. У 2016-2017 рр. сальдо змінило свій показник на додатний та кількість збиткових підприємств скоротилась до 33,3% у 2016 р. та до 30,3% у 2017 р. Загалом прослідковується позитивна тенденція протягом 2014-2018 років, адже кількість підприємств, що отримали збиток щороку скорочується, а сальдо зростає.

Прибуток підприємства є інтересом також і фізичних осіб – власників (засновників) підприємства, які внаслідок його розподілу повинні отримувати дивіденди і працівників підприємства, які за свою продуктивну працю прагнуть отримувати не лише заробітну плату, але й премії, або частину прибутку за особливі заслуги [12, с. 241].

Нині в економіці України спостерігається тенденція до значного зниження доходів суб'єктів господарювання, що призводить до зменшення прибутку чи навіть збитковості багатьох підприємств. Для того, щоб підприємства України в сучасних ринкових умовах працювали стабільно та отримували прибуток, можна запропонувати такі основні чинники його збільшення:

1. Нарощення обсягів виробництва і реалізації продукції.
2. Здійснення заходів щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників та застосування системи участі працівників у прибутках підприємства.
3. Зменшення витрат на виробництво продукції або застосування сучасних методів управління витратами, однією з яких є управлінський облік.
4. Кваліфіковане здійснення цінової політики, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни.
5. Грамотна побудова договірних відносин з постачальниками, покупцями.
6. Покращення системи маркетингу на підприємстві, потрібно згрупувати свою продукцію за ознакою рентабельності і зосередити увагу на тій продукції, яка є високорентабельною.

7. Удосконалення продукції з середнім рівнем рентабельності, а низькорентабельну зняти з виробництва.

8. Організація виробничого процесу таким чином, щоб він був пристосований до швидкої переналадки.

9. Постійне проведення наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів [13].

Висновки. Отже, підсумовуючи усе вищесказане, можна дійти висновку, що прибуток є першочерговою потребою підприємства, його головною метою. Формування та створення ринкової економіки потребує від підприємств України раціонального і економічно обґрунтованого підходу до планування своєї діяльності, до визначення стратегії фінансової і виробничої політики, аналізу й оцінки отриманих результатів. Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Постійне забезпечення зростання прибутку полягає у визначенні впливу факторів його формування та пошуку невикористаних резервів, що є предметом перспективного дослідження науковців. Резерви збільшення прибутку є можливими за рахунок: зростання обсягу виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг); зниження витрат на виробництво та реалізацію продукції; економії і раціонального використання грошових коштів на оплату праці, оплату сировини та матеріалів тощо; модернізації обладнання та устаткування; запровадження досягнень науково-технічного прогресу, тощо.

Список літератури.

1. Костецький В.В. Сутнісно-теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення діяльності підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2010. №4 (29). С. 135-145.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/436-15> (дата звернення 05 June 2019).
3. Вечканов Г.С. Экономическая теория: учебник. Санкт-Петербург: Питер, 2016. 511 с.
4. Шваб Л. І. Економіка підприємства : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2007. 584 с.
5. Майборода О. Є., Сукрушева Г. О., Куліш Є. В. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства». *Економіка і суспільство*. 2017. №10. С. 310-313.
6. Павлишенко М. М., Сивуля Л. А. Значення прибутку підприємства в ринковій економіці URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2007/17_4/172_Pawlyshenko_17_4.pdf (дата звернення 05 June 2019).
7. Богацька Н.М., Кузьменко М.М. Прибуток підприємства як рушійна сила функціонування ринкової економіки. *Вісник ХНУ*. 2.2018. Хмельницький, 2018. С.102-105
8. Ціна держави. URL: <http://cost.ua/budget/revenue/> (дата звернення 04.06.2019).
9. Богацька Н. М., Кричевська О. А. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства. *Молодий вчений*. 2016. №12. С. 655-658.
10. Україна посідає третє місце в рейтингу країн із найбільшим обсягом тіньової економіки – дослідження: веб-сайт. URL: <http://gordonua.com/ukr/news/politics/-ukrajina-zajmaje-tretje-mistse-v-rejtingu-krajinz-najbilshim-obsjagom-tinovoji-ekonomiki-doslidzhennja-195533.html> (дата звернення 04.06.2019).
11. Державний служба статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/fin/chpr/chpr_reg/chpr_reg_u/chpr_reg_0918_u.htm (дата звернення 04.06.2019).
12. Дуляба Н. І., Корнілов С. О. Значення прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. № 22. С. 138-143.
13. Романова Т.В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976> (дата звернення 05 June 2019).

References.

1. Kostecykj, V.V. (2010), "Essential-theoretical approaches to determining the financial support of the enterprise", *Ghalyckyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 4 (29), pp. 135-145.
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), "The Commercial Code of Ukraine", Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/436-15> (accessed 05 June 2019).
3. Vechkanov, G.S. (2016), *Ekonomicheskaya teoriya* [Economic theory], Piter, Sankt-Petersburg, Russia.
4. Shvab, L. I. (2007), *Ekonomika pidpriemstva* [Business Economics], Karavela, Kyiv, Ukraine.
5. Majboroda, O. Je. Sukrusheva, Gh. O. and Kulish, Je. V. (2017), "The theoretical essence of the category "profit of the enterprise", *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 10, pp. 310-313.
6. Pavlyshenko, M. M. and Syvulia, L. A. (2007), "Value of enterprise profits in a market economy", Available at: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2007/17_4/172_Pawlyshenko_17_4.pdf (accessed 05 June 2019).
7. Bogatska, N. M. and Kuzjmenko, M.M. (2018), "Profit of the company as a driving force in the functioning of a market economy", *Visnyk KhNU*, vol. 2, pp.102-105.
8. The Price of the State (2019), Available at: <http://cost.ua> (accessed 05 June 2019).
9. Bogatska, N. M. and O. A. Krychevska, (2016), "Organizational and economic mechanism of profitability of the enterprise", *Molodyi vchenyi*, vol. 12, pp. 655-658.

10. gordonua.com (2017), "Ukraine ranks third in the ranking of countries with the largest shadow economy - the survey", Available at: <http://gordonua.com/ukr/news/politics/-ukrajina-zajmaje-tretje-mistse-v-rejtingu-krajin-z-najbilshim-obsjagom-tinovoji-ekonomiki-doslidzhennja-195533.html> (accessed 05 June 2019).
11. State Statistics Service of Ukraine (2019), Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 05 June 2019).
12. Duliaba, N. I. and Kornilov, S. O. (2012), "Value of enterprise profit in modern economic conditions", *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, vol. 22, pp. 138-143.
13. Romanova, T.V. and Darovs'kyj, Je.O. (2015), "Factors influencing the increase of profits of Ukrainian enterprises in modern conditions", *Efektivna ekonomika*, vol. 4, Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976> (accessed 05 June 2019).

Стаття надійшла до редакції 26.08.2019 р.